

YALOVA ÜNİVERSİTESİ

SAYI:4

NİSAN 2026

KÜRESEL PUSULA

AYLIK BÜLTEN
DERGİSİ

YUIT

İÇERİK EDITÖRLERİ

ZÜLAL KAYA

ZEYNEP BEYZA BEYAZKAYA

FOTOĞRAFLAR

01

KUZEY AMERİKA

02

CELAL ÇEPOĞLU

ASYA-PASİFİK

04

SEMRA AÇIKEL

ORTA DOĞU

06

DİLANUR AKÇİN

BATI AVRUPA

08

ESİN BEKTAŞ

TÜRK DÜNYASI

10

BERTAN ÜNAL

BALKANLAR

12

ZEYNEP BEYZA BEYAZKAYA

RUSYA-KAFKASYA

13

ZEYNEP HUBAR

AFRİKA

14

ZEYNEP HUBAR

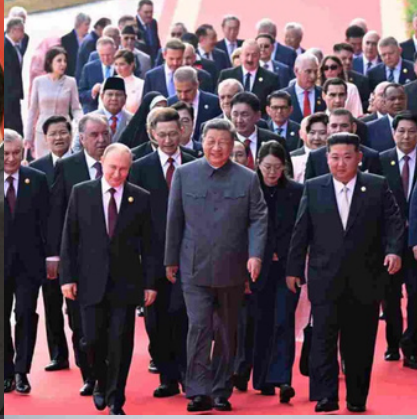
“FEMİNİZMİN RENGİ BEYAZ
DEĞİLDİR”

DİLANUR AKÇİN 15

RESİM ANALİZİ

ESİN BEKTAŞ 16

2026 NİSAN AYINDAN KARELER;

◆ KUZEY AMERİKA ◆

KANADA-AVRUPA BİRLİĞİ YAKINLAŞMASI

ABD'deki Trump yönetiminin korumacı ticaret politikaları; Kanada ve Avrupa Birliği'ni stratejik iş birliğine yöneltmektedir. Washington'un sanayi politikaları, Ottawa ve Brüksel'i özellikle temiz teknoloji ve savunma sanayii gibi alanlarda ortaklığa teşvik ederek transatlantik ilişkilerdeki ABD merkezli yapıyı sorgulamaktadır.

Bu kapsamda 2017'de yürürlüğe giren CETA, artık sadece bir ticaret rejimi değil; enerji dönüşümü ve kritik mineraller odaklı stratejik bir entegrasyon aracına dönüşmektedir. Kanada'nın sahip olduğu lityum, nikel ve kobalt kaynakları; Avrupa Birliği'nin yeşil dönüşüm hedefleri ve tedarik zinciri güvenliği açısından kritik öneme sahiptir. Kanada Başbakanı Mark Carney'in, "Ordumuzun harcadığı her bir doların 70 sentini ABD'ye gönderdiğimiz günler sona erdi," ifadesi, Ottawa'nın stratejik özerklik arayışını ve dış politika çeşitlendirmesini açıkça ortaya koymaktadır.

Financial Times ve The Globe and Mail gibi kaynaklarda yer alan analizlere göre, ABD'nin tek taraflı ekonomik hamleleri Kanada'yı Avrupa pazarına daha fazla entegre olmaya zorlamaktadır. Kamuoyu yoklamaları da ekonomik istikrar ve jeopolitik risklerin azaltılması adına AB ile yakınlaşmaya verilen desteğin arttığını göstermektedir. Neticede bu gelişmeler, Kanada'nın dış politikada ABD ekseninden uzaklaşarak AB ile daha dengeli bir stratejik pozisyon inşa ettiğini kanıtlamaktadır.

KÜBA'DA DEVAM EDEN ENERJİ KRİZİ

ABD'nin Küba'ya yönelik ağırlaştırılmış ekonomik ambargosu ve enerji kısıtlamaları, 2026 itibarıyla adada derin bir yapısal krize yol açmıştır. Petrol tedarikindeki kesintiler elektrik üretimini zayıflatmış; sağlık ve eğitim gibi temel kamu hizmetlerinde ciddi aksamalara neden olmuştur.

Krizin derinleşmesi üzerine 21 Nisan 2026'da Havana'da taraflar arasında gerçekleşen görüşmede Küba, enerji ambargosunun kaldırılmasını talep ederken Washington, siyasi reform ve insan hakları şartını öne sürmüştür. Bu süreçte Rusya petrol sevkiyatını artırarak, Çin ise altyapı ve gıda desteğiyle Küba'nın yanında yer almıştır. Bu durum, adayı büyük güç rekabetinin merkezine yerleştirmiştir.

ABD iç siyasetinde ise Küba politikası yeni bir hukuksal gerilime yol açmıştır. Demokrat senatörlerin, Başkan Trump'ın olası askeri müdahale yetkilerini sınırlamaya yönelik "Savaş Yetkileri" girişimi, yürütme ve yasama arasındaki çatışmayı tırmandırmıştır. Sonuç olarak Küba meselesi; ikili bir sorun olmaktan çıkarak enerji güvenliği, insani kriz yönetimi ve küresel güç dengeleri ekseninde çok katmanlı bir uluslararası krize dönüşmüştür.

ANGLO-AMERİKAN İLİŞKİLERİNDE YUMUŞAK GÜÇ DİPLOMASİSİ - KRAL CHARLES'IN ABD ZİYARETİ

Birleşik Krallık Kralı III. Charles ve Kraliçe Camilla'nın ABD ziyareti, Washington ile Londra arasındaki diplomatik görüş ayrılıklarının ardından stratejik bir yakınlaşma adımı olarak değerlendirilmiştir. Ziyaret; özellikle İran krizi ve NATO içindeki "yük paylaşımı" tartışmaları nedeniyle gerilen Anglo-Amerikan ilişkilerinin, hükümetler arası anlaşmazlıklara rağmen kurumsal derinliğini koruduğunu göstermektedir.

Kral Charles'ın Kongre hitabında; demokrasi, hukukun üstünlüğü, denge-denetleme mekanizmaları ve NATO dayanışması gibi başlıklara vurgu yapması dikkat çekmiştir. Bu ifadeler, Amerikan basınında Trump yönetimine yönelik örtülü ve sembolik mesajlar olarak yorumlanmıştır. Uzmanlara göre bu temas, Britanya monarşisinin dış politikada bir "yumuşak güç" unsuru olarak kullanılmasının güncel bir örneğidir. Londra yönetimi, seçilmiş hükümetler düzeyinde yaşanan gerilimleri, monarşinin temsil ettiği tarihsel devamlılık üzerinden dengelemeyi hedeflemektedir. Sonuç olarak bu ziyaret, transatlantik ittifakın belirsizlik döneminde yeniden teyit edilmesi ve diplomatik kanalların güçlendirilmesi açısından kritik bir önem taşımaktadır.

HÜRMÜZ'DEN PAKİSTAN'A: ABD-İRAN KRİZİNDE

Nisan 2026 boyunca ABD ve İsrail'in İran üzerindeki baskısı, Orta Doğu'da jeopolitik gerilimi tırmandırmıştır. Washington; nükleer faaliyetler ve vekil güçler gerekçesiyle ek askeri tedbirleri gündeme getirirken İsrail, İran bağlantılı hedeflere yönelik operasyonlarını sürdürmüştür. Tahran ise egemenliğini koruma kararlılığını vurgulayarak karşılık vermiştir.

Krizin en kritik odağı, İran'ın askeri hareketliliğini artırdığı Hürmüz Boğazı olmuştur. Dünya petrol ticaretinin geçiş noktası olan bölgede yaşanan seyrüsefer güvenliği endişesi, küresel enerji fiyatlarında dalgalanmalara yol açmıştır. ABD, bölgeye ek deniz ve hava unsurları sevk ederek ticaret yollarını açık tutacağını ilan etmiştir.

Ay ortasında Pakistan'ın arabuluculuk girişimleri ve ABD Başkan Yardımcısı J.D. Vance'in diplomatik temasları, topyekûn savaşı engellemeye yönelik kontrollü çözüm arayışlarını öne çıkarmıştır. Ancak Başkan Trump'ın sertleşen söylemleri, Washington politikasındaki ikili yapıyı güçlendirmiştir. Ay sonu itibarıyla kalıcı bir uzlaş sağlanamasa da doğrudan çatışma sınırlı kalmıştır. Nisan 2026 verileri; Hürmüz Boğazı merkezli bu krizin bölgesel güvenlik ve küresel enerji arzı için temel bir risk unsuru olmaya devam edeceğini göstermektedir.

◆ ABD DIŞ POLİTİKASI, NATO MÜTTEFİKLERİ VE YÜK ◆ PAYLAŞIMI TARTIŞMALARI

Amerika Birleşik Devletleri dış politikası; son dönemde müttefikleriyle ilişkilerini yalnızca ortak güvenlik anlayışı temelinde değil, giderek daha belirgin biçimde “yük paylaşımı” ilkesi çerçevesinde yeniden tanımlamaktadır. Washington yönetimi; NATO üyelerinin savunma harcamalarını artırmasını, ABD öncülüğündeki krizlerde daha görünür rol üstlenmesini ve askeri operasyonlara daha açık destek vermesini talep etmektedir. Bu yaklaşım, transatlantik ilişkilerde uzun yıllar etkili olan koşulsuz dayanışma anlayışının yerini daha pazarlıkçı, karşılıklılık esaslı ve sonuç odaklı bir modele bıraktığını göstermektedir. Özellikle İran krizi sırasında bazı Avrupa müttefiklerinin Washington’a beklenen düzeyde destek vermemesi, yük paylaşımı tartışmalarını yeni bir aşamaya taşımıştır. Çeşitli uluslararası medya kuruluşlarınca yayımlanan bilgilere göre ABD yönetimi, bazı NATO müttefiklerine karşı siyasi ve diplomatik misilleme seçeneklerini değerlendirmiştir. Bu gelişme; Washington’un yük paylaşımı anlayışını yalnızca mali katkı üzerinden değil, kriz dönemlerinde siyasi uyum, askeri erişim ve operasyonel destek üzerinden yorumladığını ortaya koymaktadır.

ABD-İspanya ilişkilerindeki gerilim bu bağlamda dikkat çekmektedir. Madrid yönetiminin İran operasyonları sürecinde Amerikan taleplerine temkinli yaklaşması; özellikle üs kullanımı, hava sahası erişimi ve lojistik destek konularında sınırlı bir tutum sergilemesi Washington’da rahatsızlık yaratmıştır. Basına yansıyan değerlendirmelerde, İspanya’nın NATO içindeki konumunun dahi tartışmaya açıldığı görülmüştür. Bu durum; ittifak içinde yalnızca savunma bütçelerinin değil, kriz zamanlarında sağlanan fiili desteğin de yük paylaşımının temel unsurlarından biri haline geldiğini göstermektedir.

Ayrıca İspanya’nın Akdeniz güvenliği, göç yönetimi ve enerji geçiş hatları gibi alanlarda farklı önceliklere sahip olması, ABD ile stratejik öncelik ayrışmasını daha görünür kılmaktadır. Birleşik Krallık ile ilişkiler ise daha karmaşık bir görünüm arz etmektedir. Londra, tarihsel “özel ilişki” çerçevesinde ABD ile yakın güvenlik iş birliğini sürdürmek istese de İran krizinde tam uyumlu bir çizgi izlememiştir.

Bunun ardından Washington’da Falkland Adaları konusundaki ABD pozisyonunun yeniden değerlendirilebileceğine dair haberler gündeme gelmiş, İngiliz hükümeti ise adalar üzerindeki egemenliğin tartışma konusu olmadığını vurgulamıştır. Bu gelişme, ABD’nin ikili ilişkilerde stratejik meseleleri zaman zaman baskı aracı olarak kullanabileceğine işaret etmektedir. Aynı zamanda Londra açısından ABD ile yakınlığın, otomatik siyasi uyum anlamına gelmediğini de göstermektedir.

Avrupa açısından bakıldığında bu tablo; ABD güvenlik şemsiyesine bağımlılık ile stratejik özerklik arayışı arasındaki ikilemi yeniden güçlendirmiştir. İspanya ve bazı Güney Avrupa ülkeleri daha dengeli diplomatik çizgiyi savunurken Birleşik Krallık, güvenlik ortaklığını korumaya çalışmaktadır. Avrupa Birliği çevrelerinde ise ABD’nin tek taraflı baskı araçlarına karşı daha bağımsız savunma ve dış politika kapasitesi oluşturulması yönündeki tartışmalar yeniden hız kazanmıştır. Böylece NATO içinde ortak tehdit algısından ziyade, farklı ulusal önceliklerin öne çıktığı daha parçalı bir yapı ortaya çıkmaktadır.

Sonuç olarak yük paylaşımı tartışması artık yalnızca savunma harcamalarıyla sınırlı değildir. Askeri üslerin kullanımı, diplomatik destek, krizlere katılım, lojistik katkı ve ticari ilişkiler de bu kavramın kapsamına girmiştir. ABD’nin İspanya ve Birleşik Krallık ile yaşadığı son gerilimler; transatlantik sistemin giderek daha koşullu, daha pazarlıkçı ve daha kırılgan bir döneme girdiğini göstermektedir. Bu süreç; NATO’nun geleceğinin yalnızca dış tehditlerle değil, müttefikler arasındaki beklenti farklarıyla da şekilleneceğine işaret etmektedir.

◆ ASYA-PASİFİK ◆

HİNDİSTAN'DA 15 YIL SONRA NÜFUS SAYIMI TEKRARDAN BAŞLADI

Hindistan'da bir önceki nüfus sayımı 2011 yılında yapılmış olup, genel nüfus 1,21 milyar olarak kaydedilmişti. Asıl olarak 2021 yılında yapılması beklenen nüfus sayımı, COVID-19 pandemisi ve lojistik nedenlerden ötürü bugüne kadar ertelenmişti. Bu ay başlatılan, dünyanın en büyük ulusal nüfus sayımının ilk aşaması Çarşamba günü başlatıldı ve Eylül ayına kadar ülke genelinde kademeli olarak yayılacağı açıklandı. Görevliler, her bölgede yaklaşık bir ay boyunca konutlar ve imkanlar hakkında bilgi toplayarak, barınma stoklarını ve yaşam koşullarını belgelendirmekle görevlendirildiler. Bu büyük saha çalışmasında, yüz yüze anketlerin yanı sıra dijital yöntemde izleneceği belirtildi. Hindistan Nüfus Kayıt Genel Müdürü ve Nüfus Sayımı Komiseri Shri Mritunjay Kumar Narayan, düzenlediği basın toplantısında, görevlilerin veri toplama sürecinde mobil uygulama kullanacağını ve 16 dili destekleyen bu uygulamanın internet bağlantısı olmadan da çalışabileceğini bildirdi. Bazı bölgeler hariç, 2027 Eylül ayından 1 Nisan'a kadar sürecek olan ikinci aşamada ise kişilerin din ve kast gibi sosyal ve ekonomik özelliklerine dair ayrıntılar da ilk kez kaydedileceği ve tüm sürecin 1 Mart 2027 gece yarısı tamamlanmasının planlandığı belirtiliyor. Bu sayım süreci boyunca da 3 milyondan fazla görevli olacağı bildirilmektedir.

TAYVAN MUHALEFET LİDERİNİN "BARIŞ YOLCULUĞU"

Hindistan Başbakanı Narendra Modi ve ABD'nin Hindistan elçisi Sergio Gor, X'te yaptıkları paylaşımlar sonrasında Trump ve Modi'nin salı günü telefon konuşması yaptığını ve Hürmüz Boğazı'nın önemi dahil olmak üzere Orta Doğu'nun durumunu konuştuklarını söyledi.

Bu 28 Şubat başlayan İran Savaşı'nın ardından yapılan ilk çağrıydı. Modi, tarafların barış ve istikrarın sağlanmasına yönelik çabalara ilişkin iletişim halinde olma konusunda aynı fikirde olduğunu belirterek, "Hürmüz Boğazı'nın açık, güvenli ve erişilebilir kalmasının sağlanması tüm dünya için önemlidir." ifadesini kullandı. Modi, pazartesi günü parlamentoda yaptığı konuşmada, krizin Hindistan için benzeri görülmemiş zorlukları tetiklediğini, Hindistan ekonomisinin güçlü olduğunu ve enerji kesintilerini atlatmak için ülkenin yeteri sayıda petrol, gübre ve kömürü olduğuna dair açıklamalarda bulunmuştu. Beyaz Saray yetkilileri bu konuşmaya ithafen, Trump ve Modi arasında yapılan telefon konuşmasını doğruladı fakat tartışılanlar hakkında herhangi bir açıklama yapmadı.

GÜNEY KORE: ÇİN VE RUSYA, KUZAY KORE'NİN EKONOMİSİNİ TOPARLIYOR

Çin ve Rusya'nın, Kuzey Kore ile olan ilişkileri son zamanlarda yükselişe geçti. Çin uzun zamandır Kuzey Kore'nin en büyük destekçisiyken, Kuzey Kore Rusya'nın 2022'de Ukrayna'ya yaptığı işgal sonrası Rusya'nın destekçisi olmuş ve ilişkilerini düzeltmişti. Güney Kore Birleşme Bakanlığı, Cuma günü yayınladığı bir raporda, Kuzey'in Rusya ve Çin ile ticari ve diplomatik ilişkilerinin düzelmesi ile Kuzey Kore'nin ekonomisini toparlanma işaretleri gösterdiğini açıkladı. Yüksek askeri harcamalar ve katı sosyalist planlama, nükleer silah geliştirmesini engellemeyi amaçlayan yaptırımlar, Kuzey Kore'nin büyümesine engel olmuştu. Güney Kore Bakanlığına göre, Kuzey Kore'nin "daralma dönemini atlattığı" ve "kademeli bir toparlanma aşamasına girdiği" görülürken, bu ilişkiler ekonominin de iyileşmesini sağlıyor açıklamalarında bulunuldu. Euronews'in analistlerine göre Kuzey Kore'nin Ukrayna'ya karşı savaşmak için asker ve mühimmat göndermesi karşılığında Rusya'dan askeri ve ekonomik yardım da aldığı söyleniyor. Kuzey Kore ise bu duruma ilişkin olarak ekonomisinin büyüklüğüne dair resmi verileri açıklamamaktadır.

PAKİSTAN VE AFGANİSTAN, ÇİN ARABULUCUĞU İLE ATEŞKES GÖRÜŞMELERİNE TEKRAR BAŞLADI

Kasım ayında İstanbul'da yapılan barış görüşmelerinin kalıcı bir şekilde sonuçlanmaması sebebiyle, bir aydan uzun süren çatışmaların ateşkese için Çin'de tekrardan görüşmelere başlandı. Her iki tarafın da militanlara destek konusunda birbirini suçladıkları ve birbirlerine ilan ettikleri "açık savaş" sonrasında ülkelerden arabuluculuk teklifi gelmeye devam etmektedir. Medya ile konuşma yetkileri bulunmadığı için isimlerin açıklanmaması şartıyla, Çarşamba günü Associated Press'e (AP) konuşan iki Pakistanlı yetkili, iki ülkenin de temsilcilerinin Çin'in Urumçi kentinde bir araya gelindiğini belirtti. Çin, konuya ilişkin herhangi bir yorumda bulunmadı. Pakistan Dışişleri Bakanlığı'ndan da AP'nin haberine ilişkin herhangi bir açıklama gelmedi. İki Pakistanlı yetkili, CNN'e yaptıkları açıklamada Pakistan Dışişleri Bakanı Muhammed İshak Dar'ın Çin ziyareti sırasında Pekin'in garanti ülke olarak görev alma ihtimalinin görüşüğünü söyledi. Öte yandan, Kabil merkezli Tolo News'e konuşan kaynaklar da Afganistan'dan 5 kişilik heyetin Pakistan ile yapılacak müzakere için Çin'e hareket edeceği belirtildi. 5 kişilik heyet içinde Dışişleri Bakanlığı'ndan iki kişi, savunma, içişleri ve istihbarata kurumlarından birer temsilci bulunduğu söylendi.

JAPONYA'DAN TARİHİ KARAR: SİLAH İHRACATINDA YENİ DÖNEM

Japonya, onlarca yıldır süren silah ihracatı kısıtlamalarını gevşetti. Bu kararın, İkinci Dünya Savaşı sonrası benimsenen “pasifist” yaklaşımında önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirildiği ifade edildi. Yeni düzenlemeyle birlikte Japonya, savaş uçakları, füzeler ve savaş gemileri gibi askerî ekipmanların ihracatının önünü açtı. Önceki düzenlemeler, nakliye, ihracatı kurtarma ve mayın temizleme gibi tehlikeli olmayan alanlarla sınırlanıyordu.

Bu değişiklikle birlikte Japonya’nın, savunma antlaşması bulunan 17 ülkeye silah satabileceği ifade edildi. Düzenleme beş ihracat kategorisine ayrıldığı için bakanlar ve yetkili kişiler tarafından satış önerileri, önce kendi durumlarına göre değerlendirilecek. Fakat çatışma içinde olan bazı ülkelere satış yasağının devam ettiği, bazı durumlarda ise istisnalar yapılabileceği belirtildi.

Japonya Başbakanı Sanae Takaichi, “Giderek zorlaşan güvenlik ortamında hiçbir ülke tek başına güvenliğini sağlayamaz” ifadelerini kullandı. Alınan bu kararın, Asya-Pasifik bölgesinde artan güvenlik gerilimleri sırasında alınması da dikkatleri üzerine çekti. Filipinler gibi ülkeler değişimi memnuniyet ile karşılarken, Çin tepki gösterdi. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Guo Jiakun, günlük basın toplantısında “Çin bu konuda derinden endişe duyuyor,” dedi ve Pekin’in “son derece uyanık kalacağını ve Japonya’nın yeni bir militarizm biçimine yönelik herhangi bir pervasız eylemine kararlı bir şekilde direneceğini” de sözlerine ekledi.

Ayrıca Tayvan’a yönelik olası bir saldırı durumunda nasıl hareket edeceğine ilişkin tartışmaların da gündemde olduğu ifade edildi. Japonya’nın, ABD ve Filipinler ile birlikte düzenlenen askeri tatbikatlara ilk kez aktif katılım sağladığı da belirtildi. Öte yandan, ülkede bu karara yönelik tepkiler de söz konusu olmuştur. Tokyo’da düzenlenen protestolarda hükümetin silah ihracatını serbest kılması, anayasanın barışçıl ruhuna aykırı olduğu savunuldu.

IR teorilerinden realizme göre bu olay, sistemin anarşik yapısına verilen güvenlik tepkisi olarak analiz edilebilir. Özellikle Çin’in son zamanlarda ki yükselişi Kuzey Kore’nin nükleer kapasitesi, Japonya’nın tehdit algısını arttırarak güç dengesini koruma eğilimine yöneltmiştir. Buna göre Japonya, hem kendi askerî kapasitesini arttırarak iç denge stratejisi izlemekte hem de ABD ile olan güvenlik ittifakını devam ettirerek dış denge stratejisi gerçekleştirmektedir.

Ek olarak bu süreç, bölgesel bir güvenlik ikilemi yaratarak Asya’da gerilimi turmandırma eğilimine sahiptir. Realizmin yanında Kopenhag Okulu’na göre de analiz edilebilir. Kopenhag Okulu’na göre Japonya’nın silahlanması sadece Çin ve Kuzey Kore’den kaynaklanan güvenlik tehditleriyle açıklanamaz; aksine bu süreç, Japon siyasi elitlerinin (Shinzo Abe) döneminden itibaren Çin’in yükselişini ve Kuzey Kore’nin füze denemelerini “varoluşsal tehdit” olarak çevreleyen “güvenikleştirme” süreci ile ilgilidir. Bu söylem sayesinde hem Japon halkının hem de ABD’nin desteği alınarak, normal koşullarda tartışma yaratacak askerî harcamalar, anayasal kısıtlamanın esnek hâle getirilmesi ve aktif bir güvenlik politikası izlenmesi yasal bir hâle getirilmiştir.

ORTADOĞU

JEOPOLİTİK KIRILMA : HÜRMÜZ BOĞAZI

Hürmüz Boğazı krizi, İran'ın bölgedeki nükleer tesislerine düzenlenen saldırılara bir misilleme olarak "Hürmüz Kılıcı"nı çekmesiyle yeni bir boyuta evrildi. Küresel petrol ticaretinin yaklaşık %20'sinin geçtiği bu kritik su yolunun tek taraflı olarak kapatılması, enerji arz güvenliğini doğrudan tehdit eden bir jeopolitik duvar oluşturdu. Tahran yönetimi, şubat ayındaki askeri operasyonlar sonrası ABD ve müttefikleri tarafından sunulan ateşkes şartlarını egemenlik haklarına saldırı olarak değerlendirdiği için masadan uzaklaştığını duyurmuştu ve Batı'ya ekonomik bir darboğazla masaya oturtmak amacıyla bu hamleyi gerçekleştirdi. Basra Körfezi ile Umman Denizi'ni birbirine bağlayan

bu dar geçiş hattında İran Deniz Kuvvetleri'nin devriyelerini artırmasıyla fiilen başlayan kısıtlamalar, başta Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan olmak üzere tüm Körfez ülkelerinde derin bir güvenlik endişesi yarattı. Nisan ayının son haftasına girilirken, bu gerilim küresel piyasalarda petrol fiyatlarının %40'ın üzerinde artmasına sebep oldu ve bölgedeki askeri hareketlilik, diplomatik bir anlaşma zemininden giderek uzaklaşan sert bir güç gösterisine dönüştü.

İSLAMABAD ZİRVESİ VE ORTA DOĞU'DA "BÜYÜK PAZARLIK"

Nisan 2026'nın son günlerinde, Hürmüz Boğazı'ndaki tıkanıklık ve tırmanan nükleer gerilim, bölgeyi küresel bir krizin eşiğine getirmişken, Pakistan'ın başkenti Islamabad, Washington ve Tahran arasındaki en kritik müzakerelere ev sahipliği yapmaya başladı.

Institute for the Study of War (ISW) ve Birleşik Krallık Parlamento Raporları'ndan elde edilen verilere göre, 25 Nisan 2026 itibarıyla taraflar, nükleer faaliyetlerin dondurulması ve karşılığında ekonomik yaptırımların aşamalı olarak esnetilmesini içeren "15 maddelik bir yol haritası" üzerinde pazarlık yürütmektedir. Bu diplomatik hamle, sadece askeri çatışmaları durdurmayı değil, aynı zamanda küresel enerji piyasalarını sarsan Hürmüz Boğazı blokajının kaldırılmasını ve bölgesel vekalet savaşlarının sınırlandırılmasını hedefleyen geniş kapsamlı bir stratejik hedefi temsil etmektedir. Ancak İngiltere Parlamentosu'nun analizleri, İran içindeki liderlik geçiş süreci ve İsrail'in güvenlik endişeleri nedeniyle bu müzakerelerin oldukça kırılgan bir zeminde ilerlediğini, kalıcı bir çözüm için bölgedeki tüm aktörlerin dahil olduğu yeni bir güvenlik mimarisinin şart olduğunu vurgulamaktadır.

Bu süreç, uluslararası ilişkiler perspektifinden, sert güç kullanımının tıkanığı noktada çok taraflı diplomasinin ve arabulucu devletlerin (Pakistan ve Umman gibi) bölgesel istikrar üzerindeki belirleyici rolünü bir kez daha kanıtlamaktadır.

ORTA DOĞU'DA 10 GÜNLÜK İNSANİ SOLUK: İSRİL- LÜBNAN ATEŞKESİ

17 Nisan 2026 itibarıyla Orta Doğu'daki çatışmalar, İsrail ve Lübnan arasında varılan 10 günlük geçici ateşkesin yürürlüğe girmesiyle hayati bir dönüm noktasına ulaşmıştır. Şubat ayından bu yana tırmanan askeri operasyonların ardından yaklaşık 1,2 milyon insanın yerinden edilmesi ve bölgedeki sağlık altyapısının çökme noktasına gelmesi tarafları Birleşmiş Milletler ve ABD arabuluculuğunda bu insani arayı vermeye zorladı. Beyaz Saray ve BM Genel Sekreterliği'nin yoğun mekik diplomasisi sonucunda Lübnan-İsrail sınır hattında silahların susması sağlanırken, bu süreçte temel amaç Gazze ve Güney Lübnan'daki sivil halka tıbbi malzeme ulaştırılması ve mahsur kalan sivillerin güvenli tahliyesi için "insani koridorlar" açılması olarak belirlendi. Nisan ayının son haftasına kadar sürmesi planlanan bu duraklama, sadece bölgedeki sivil kayıpları azaltmayı değil, aynı zamanda Pakistan'da yürütülen daha geniş kapsamlı barış müzakerelerine zemin hazırlamayı hedeflemektedir. Ancak sınır hattındaki düşük yoğunluklu taciz ateşleri ve tarafların karşılıklı güvensizliği, bu 10 günlük "nefes alma" sürecinin kalıcı bir barışa evrilip evrilmeyeceği konusundaki belirsizliğini koruyor.

SİLAHLARIN GÖLGESİNDE DİPLOMASİ VE SU SAVAŞLARI

Ürdün'ün nisan ayı itibarıyla bölgesel güvenlik politikalarında attığı önemli adımlar, su diplomasisi ve ekonomik iş birliği ekseninde şekillenerek bölge için yeni bir istikrar modeli önümüze sunmaktadır. Ürdün'ün Mart ayında BM Su Sözleşmesi'ne (UN Water Convention) 59. taraf olarak resmen katılmasıyla başlayan süreç, Nisan 2026'da Brüksel'de düzenlenen AB-Ürdün Yatırım Konferansı ile somut bir bölgesel kalkınma hamlesine dönüşmüştür. İklim krizinin tetiklediği su kıtlığı ve artan mülteci nüfusu nedeniyle derinleşen kaynak yönetimi sorununa çözüm arayan Amman yönetimi, bu uluslararası sözleşme sayesinde sınır aşan suların hakça paylaşımı konusunda hukuki bir koruma elde etmiştir. Nisan ayındaki ekonomi misyonu kapsamında özellikle "Akabe-Amman Su Arıtma ve Ulusal Taşıma Projesi" gibi dev bütçeli altyapı yatırımları için Avrupa Birliği ile stratejik ortaklıklar güçlendirilmiştir.

Bu durum sadece bir çevre projesi değil, aynı zamanda "Orta Doğu'da su üzerinden barış inşası" olarak nitelendirilmektedir. Bu bütünleşmiş yaklaşım, güvenlik politikalarının sadece askeri güçle değil, hayati kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve uluslararası hukuka entegrasyonla da sağlanabileceğini kanıtlar niteliktedir.

SAVAŞIN EN MASUM KURBANLARI: BİR KUŞAĞIN ÇALINAN YARINLARI

Nisan 2026, bölge tarihine sadece nükleer pazarlıkların veya Hürmüz Boğazı'ndaki enerji krizinin Agölgesinde geçmiyor; bu ay, uluslararası sistemin en temel koruma kalkanlarının enmasumlar üzerinde nasıl çöktüğünün de sarsıcı bir kanıtı oluyor. ABD, İran ve İsrail arasındaki stratejik satranç tahtasında hamleler büyürken, savaşın asıl bedelini ne yazık ki envanterlerde adı geçmeyen çocuklar ödüyor. Uluslararası İnsancıl Hukuk (IHL), okul ve hastaneleri “dokunulmaz” güvenli alanlar olarak tanımlasa bile, Nisan ayı boyunca gelen veriler, bu hukuki zırhın delindiğini ve insanlığın en savunmasız alanlarını doğrudan hedef haline getirdiğini gösteriyor.

UNICEF'in nisan başı raporlarına göre, sadece İran'ın güneyindeki yerleşimbirimlerinde 160'tan fazla çocuğun, eğitim görmeleri gereken okul sıralarında hayatını kaybetmesi, “ayrım gözetmeksizin saldırı” yasağının kağıt üzerinde kaldığını kanıtlamaktadır. Human Rights Watch (HRW) tarafından belgelenen ve sivil alanlarda kullanımı yasak olan mühimmatların tespiti, yaşananların sadece bir stratejik hata değil, açık bir savaş suçu teşkil edebileceği tartışmalarını alevlendirmektedir. Ancak hukukun soğuk ve mesafeli terimleri, bir gecede evsiz kalan, sığınak köşelerinde titreyen bir çocuğun yaşadığı derin travmayı veya bir kuşağın geleceğinin nasıl karartıldığını anlatmaya yetmiyor. 17 Nisan'da ilan edilen ve ay sonuna kadar uzatılan kırılğan ateşkes süreci, sivil tahliyeleri için bir umut penceresi açsa bile insani yardım koridorlarının hala tam kapasiteyle çalışmaması krizi derinleştiriyor.

Bölgedeki sağlık altyapısının %40'ının hizmet dışı kalması demek, sadece binaların yıkılması değil, tıbbi malzemeye erişemeyen binlerce çocuğun yaşam hakkının da enkaz altında bırakılması anlamına geliyor. Devletlerin egemenlik iddiaları ve jeopolitik hırsları, Save the Children verilerindeki 1,2 milyon yerinden edilmiş çocuğun çılgınlığının önüne geçmiş durumda.

Barış, sadece masalarda imzalanan protokollerden ibaret değildir; gerçek barış, bir çocuğun yarın sabah “Acaba bugün hayatta kalacak mıyım?” korkusu olmadan, gökyüzünde savaş jetlerini değil uçurtmaları görerek uyanabilmesidir. Nisan 2026, maalesef bu barış idealinin çok uzağında, derin bir hukuksuzluk ve yürek sızlatan bir insani trajediyle tarihteki yerini alıyor.

BATI AVRUPA

NATO-İSPANYA-ABD GERİLİMİ

Nisan 2026'da NATO, İspanya ile ABD arasında yaşanan ciddi bir gerilimle sarsıldı. Krizin temelinde, İspanya'nın ABD öncülüğündeki İran'a yönelik askeri operasyonlara destek vermeyi reddetmesi yatıyor. Sanchez; uluslararası hukuk gerekçesiyle ABD'nin İspanya'daki askeri üsleri kullanmasına ve hava sahasını operasyonlar için açmasına izin vermedi. Bu karar, Washington'da sert tepkiyle karşılandı. ABD yönetimi buna karşılık İspanya'nın NATO'daki konumunu askıya almayı istedi. Ancak uzmanlar; NATO'nun kurucu anlaşmasında tek taraflı bir "üyelik askıya alma" kararının hukuken mümkün olmadığını vurguladı.

İspanya Başbakanı Pedro Sanchez ise bu iddiaları küçümseyerek ülkesinin NATO'ya bağlılığını sürdürdüğünü ancak askeri operasyonlara katılımın yalnızca uluslararası hukuk çerçevesinde mümkün olacağını ifade etti.

Gerilimin bir diğer unsuru ise ABD'nin NATO müttefiklerine yönelik eleştirileriydi. Trump; İspanya'nın savunma harcamalarının yetersiz olduğunu ve NATO'ya katkısının düşük kaldığını belirterek Madrid'i açıkça hedef aldı.

2026 AVRUPA EKONOMİ KONGRESİ

Avrupa Ekonomi Kongresi, 23 Nisan 2026'da Polonya'nın Katowice kentinde başladı. Orta Avrupa'nın en büyük iş ve siyaset platformlarından biri olarak kabul edilen kongrede bu yıl "kendi kendine yetebilme" ve stratejik özerklik vurgusu öne çıktı. Spodek Arena ve Uluslararası Kongre Merkezi'nde "Diyaloğun Gücü" sloganıyla düzenlenen üç günlük etkinlik, siyasetçiler, iş dünyası liderleri ve uzmanları bir araya getiriyor. Program kapsamında enerji dönüşümü, dijitalleşme, savunma sanayii, altyapı ve iklim politikaları gibi geniş bir yelpazede yaklaşık yüzlerce oturum gerçekleştirilmesi planlanıyor.

Açılıшта yapılan konuşmalarda Avrupa'nın artık daha kırılgan bir küresel düzenle karşı karşıya olduğu vurgulandı. Eski Avrupa Parlamentosu Başkanı Jerzy Buzek, mevcut sistemin yerini daha belirsiz ve parçalı bir yapıya bıraktığını belirterek, Avrupa'nın hem ekonomik dayanıklılığını artırması hem de kritik alanlarda dışa bağımlılığı azaltması gerektiğini ifade etti. Kongrede özellikle enerji arz güvenliği ve kritik ham maddelere erişim konuları dikkat çekti. Uzmanlar, yeşil dönüşüm sürecinde ihtiyaç duyulan metaller ve kaynaklar konusunda Avrupa'nın küresel rekabette yaklaşık 25 yıl geride kaldığını ve geri dönüşüm ile tedarik zinciri çeşitlendirmesinin acil hale geldiğini vurguladı.

Genel çerçevede kongre, Avrupa'nın küresel güç dengelerindeki konumunu koruyabilmesi için ekonomik dayanıklılık, teknoloji yatırımları ve stratejik bağımsızlık politikalarını hızlandırması gerektiği mesajını öne çıkardı.

ALMANYA İLE FRANSA ARASINDAKİ SAVAŞ UÇAĞI KRİZİ

Almanya ve Fransa arasında ortak savaş uçağı projesi konusunda yaşanan anlaşmazlık, Avrupa savunma iş birliğini tartışmaya açtı. Avrupa'nın en büyük savunma projelerinden biri olan ve Almanya ile Fransa arasında yürütülen Geleceğin Hava Muharebe Sistemi (FCAS) projesi, yaşanan görüş ayrılıkları nedeniyle krize girdi. Projede görev paylaşımı ve teknik liderlik konularında taraflar arasında anlaşmazlık meydana geldi. Fransız savunma şirketi Dassault Aviation, savaş uçağının ana yüklenicisi olarak daha fazla kontrol talep ederken Almanya tarafını temsil eden Airbus ise projede eşit söz hakkı talep etti.

Ancak taraflar arasındaki anlaşmalar yalnızca teknik değil, siyasi boyut da taşıyordu. Fransa daha merkezi ve tek taraflı bir yapı arzularken Almanya dengeli bir iş modeli savunuyor. Projenin Avrupa'nın savunma kapasitesini güçlendirmesi hedeflenirken yaşanan kriz; ortak savunma girişimlerinin sürdürülebilirliği konusunda ve NATO'ya bağımlılık alanlarında soru işaretleri yarattı. Yetkililer, görüşmelerin devam ettiğini ve uzlaşma sağlanması için diplomatik temasların sürdüğünü açıkladı. Ancak sürecin uzaması, Avrupa'nın savunma alanında dışa bağımlılığını azaltma hedefini sorgulatabilir.

UKRAYNA'YA 90 MİLYAR EURO'LUK KREDİ ONAYI

Avrupa Birliği (AB) ile Macaristan arasında yaklaşık iki ay süren veto krizi, Ukrayna'ya sağlanacak 90 milyar euro'luk kredi paketinin onaylanmasıyla sona erdi. Kriz, Macaristan'ın Rus petrolünün Ukrayna üzerinden taşındığı Druzhba boru hattına ilişkin anlaşmazlık nedeniyle paketi bloke etmesiyle başlamıştı. Bu engel AB liderlerini öfkelenmiştir; liderler, bu durumu "kabul edilemez" bir şantaj girişimi olarak kınamışlardı. Brüksel, krizi çözmek için hem diplomatik hem de teknik süreçleri devreye soktu.

Avrupa Komisyonu, Ukrayna'dan Rus saldırıları nedeniyle hasar gören Druzhba hattını onarmasını talep etti ve bu adım, müzakerelerde kritik bir dönüm noktası oldu. Macaristan'da 16 yıl aradan sonra yaşanan iktidar değişimi, tıkanıklığın aşılmasının önünü açtı. Onaylanan paket, Ukrayna'nın 2026-2027 dönemindeki bütçe ve savunma ihtiyaçlarını karşılamayı hedefliyor. Kredi, iki eşit dilim halinde sağlanacak ve AB'nin Kiev'e uzun vadeli desteğinin en güçlü göstergelerinden biri olarak değerlendiriliyor. Mali programı yönetecek olan Avrupa Komisyonu; gerekli tüm hukuki ve teknik belgelerin tamamlanmasının ardından Kiev'e ilk ödemenin "en kısa sürede" yapılacağını açıkladı.

AB LİDERLERİNİN KIBRIS'TAKİ ZİRVESİ

AB liderleri 23 Nisan akşamında Kıbrıs'ın Aya Napa ve Lefkoşa şehirlerinde bir araya geldi. Toplantının odak noktası iki yönlüydü: Ukrayna ve Orta Doğu'daki çatışma da dahil olmak üzere jeopolitik çevre ve Avrupa'nın etkisi ile Çok Yıllık Mali Çerçeve (MFF) 2028-2034. Ayrıca liderlere 24 Nisan'da Orta Doğu'dan önemli bölgesel ortaklar da katıldı. Zirve'nin en kritik politik mesajları, Başkan Antonio Costa'nın basın toplantısında yaptığı açıklamalardır: Konuşmasına Kıbrıs Başkanı Christodoulides'e misafirperverliği için teşekkür ederek başladı. Avrupa'nın bu dönemde zorlu bir güvenlik ortamıyla karşı karşıya olduğunu ve sürdürülebilir barış ve güvenlik için 360 derecelik bir vizyona sahip olması gerektiğini belirtti.

Orta Doğu'daki güvenlik durumu ve bunun Avrupa üzerindeki ekonomik sonuçlarının tartışmaların ana konusu olduğunu dile getirdi. Orta Doğu'daki çatışmanın fosil yakıt fiyatları üzerindeki devasa etkisinin büyümeyi aşağı çektiği belirtildi. "Avrupa Birliği çatışmaların bir parçası değil ancak çözümün bir parçasıdır." denildi ve bu durumda ABD ile İran, İsrail ile Lübnan arasındaki ateşkesler de memnuniyetle karşılanıyordu; ancak Avrupa'nın önceliklerinin son derece açık olduğu belirtildi.

İlk olarak Hürmüz Boğazı'nda navigasyon özgürlüğünü tekrardan sağlamak; ikincisi, bölgede sürdürülebilir barışın önünü açabilecek istikrarlı ve kalıcı bir ateşkes için çalışmak; üçüncüsü ve son olarak, nükleer silahlı bir İran ile istikrarlı bir Orta Doğu olamayacağıydı. Bu yüzden Avrupa Birliği'nin geçmişte olduğu gibi bu hedefe katkıda bulunmaya devam edeceği denildi. Buna paralel olarak Fransa'nın önderliğinde, Birleşik Krallık ile birlikte, 50'den fazla ülkeden oluşan bir koalisyon; gerekli güvenlik koşulları yerine getirildiğinde Hürmüz Boğazı'nda geçiş özgürlüğünü yeniden sağlamak için çok taraflı bir savunma misyonu hazırlıyor.

Ancak uzun vadeli planda ise Avrupa için tek bir planlanan oyun varlığından söz edildi: Enerji geçişini hızlandırmak ve yerli kaynakların dağıtımını da hızlandırmak. Bağımlılıkları azaltmanın ve enerji güvenliğini garanti etmenin tek yolunun bu olduğu üzerinde duruldu.

Bir diğer konu olan "Çok Yıllık Mali Çerçeve" hakkında da bir değişim yapıldı. Yıl sonuna kadar bir anlaşmaya varılmak için sınır konuldu. Ancak bu şekilde liderler, bir sonraki MFF'nin 2028'in başından beri çalıştığından emin olabilir. Sonuç olarak Avrupa, zorlu jeopolitik ortama şu şekilde cevap veriyor: Ukrayna'ya desteğinin devamı, Orta Doğu'da kalıcı barış için aktif rol, vatandaşları ve şirketleri ekonomik şoklardan koruma ve son olarak iddialı, uzun vadeli bir AB bütçesi için zemin hazırlanması.

Ayrıca Kıbrıs Cumhurbaşkanı Christodoulides; AB liderlerinin 24 Nisan günü, bloğun temel anlaşmasının 42.7. maddesinde belirtilen anlaşmayı somutlaştırmanın zamanı geldiği konusunda anlaşıklarını söyledi. (NATO'nun Avrupa güvenliğinin temeli olarak görülen 5. madde kolektif savunma anlaşmasının aksine, AB'nin karşılıklı yardım maddesi ayrıntılı operasyonel planlar veya askeri yapılarla desteklenmemektedir).

Kıbrıs'taki toplantı; Mart Avrupa Konseyi'nden çıkan kararların enerji alanında uygulanması, Orta Doğu'da devam eden kriz ve bunun Avrupa ekonomileri üzerindeki etkisi ve bir sonraki çok yıllık mali çerçeve için anlaşmaya giden yolda önemli bir kilometre taşı olmuştur.

TÜRK DÜNYASI

**MACARİSTAN'DA TARİHİ SEÇİM: ORBÁN DÖNEMİ
SONA ERDİ, YENİ SİYASİ YÖN ARAYIŞI BAŞLADI**

Macaristan'da 12 Nisan 2026'da gerçekleştirilen genel seçimler, ülke siyasetinde tarihi bir dönüm noktası oldu. Yaklaşık %79'luk katılım oranıyla son yılların en yüksek seviyesine ulaşan seçimlerde, Péter Magyar liderliğindeki Tisza Partisi ezici bir zafer kazandı. Viktor Orbán'ın 16 yıllık iktidarı böylece sona ererken, muhalefet lideri Péter Magyar parlamentoda üçte iki çoğunluğu elde etti.

İlk sonuçlara göre Tisza Partisi 199 sandalyeli mecliste yaklaşık 138-141 sandalye kazanarak anayasal değişiklik yapabilecek güce ulaştı. Seçim süreci yüksek katılım ve yoğun rekabetle dikkat çekerken, analistler bu oylamayı ülkenin gelecekteki yönelimi açısından kritik bir referandum olarak değerlendirdi. Sonuçlarla birlikte Orbán yenilgiyi kabul ederek rakibini tebrik etti. Yeni hükümetin yolsuzlukla mücadele, demokratik kurumların güçlendirilmesi ve Avrupa Birliği ile ilişkilerin yeniden yapılandırılması gibi başlıklara odaklanması bekleniyor.

Bu seçim sonucu, Macaristan'ın AB ile gerilen ilişkilerinde normalleşme ve Batı ile yeniden yakınlaşma ihtimalini güçlendirmektedir. Aynı zamanda Rusya ile kurulan dengeli/mesafeli politikanın yerini daha açık bir Avrupa-Atlantik yöneliminin alabileceğine işaret etmektedir.

**KAYSERİ, 2027 TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ
OLDU**

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) tarafından yürütülen "Türk Dünyası Kültür Başkenti" programı kapsamında Kayseri'nin 2027 yılı için bu unvana layık görüldüğü resmileşti. Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yaptığı değerlendirme sonucunda alınan karar, TÜRKSOY Genel Sekreterliği'ne iletilerek resmiyet kazandı. Böylece Kayseri, 2027 yılı boyunca Türk dünyasının kültür, sanat ve düşünce hayatının merkezlerinden biri olacak. Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç, kentin yaklaşık 6 bin yıllık tarihi geçmişi, Kültepe'den günümüze uzanan kültürel birikimi ve yürütülen restorasyon projeleriyle bu unvanı hak ettiğini belirtti. Şehrin, bu süreçte Türk dünyasının ortak değerlerini yaşatacak önemli etkinliklere ev sahipliği yapması bekleniyor. Yetkililer, bu unvanın yalnızca Kayseri için değil, Türkiye ve tüm Türk dünyası açısından da önemli bir fırsat sunduğunu vurgularken, şehirde yıl boyunca uluslararası kültürel organizasyonların düzenleneceğini ifade etti. Bu gelişmenin Kayseri'nin uluslararası tanınırlığını artırması ve kültürel diplomasi açısından yeni kapılar açması bekleniyor.

Bu karar, Türk dünyası ülkeleri arasında kültürel iş birliğini güçlendirerek "yumuşak güç" unsurlarının gelişmesine katkı sağlamaktadır. Aynı zamanda TÜRKSOY aracılığıyla bölgesel kimlik ve dayanışmanın pekiştirilmesi, çok taraflı kültürel diplomasinin önemli bir örneğini oluşturmaktadır.

**EFES-2026'DA TARİHİ BULUŞMA: LİBYA'NIN DOĞU
VE BATI UNSURLARI İLK KEZ AYNI SAHADA**

Türkiye'nin ev sahipliğinde düzenlenen EFES-2026 Birleşik Müşterek Harekât Tatbikatı, 20 Nisan-21 Mayıs 2026 tarihleri arasında İzmir'de devam ederken önemli bir gelişmeye sahne oldu. Tatbikat kapsamında Libya'nın doğu ve batı askeri unsurları ilk kez aynı faaliyet çerçevesinde bir araya gelerek ortak görev icra etti. Milli Savunma Bakanlığı koordinasyonunda, Ege Ordusu Komutanlığı yönetiminde gerçekleştirilen tatbikatın komuta yeri safhası 11-17 Nisan tarihlerinde İstanbul ve İzmir'de yapılırken, fiili safha İzmir'de sürüyor.

Tatbikata Libya'nın doğusundan 331, batısından ise 177 askeri personel katıldı. Ayrıca Libya Deniz Kuvvetleri'ne ait "Shafak" hücum botu da faaliyetlerde yer aldı. Çok sayıda ülkenin katılımıyla gerçekleştirilen tatbikat, Türk Silahlı Kuvvetlerinin müşterek harekât kabiliyetini sergilemenin yanı sıra uluslararası askeri iş birliğini güçlendirmeyi hedefliyor. Libya unsurlarının birlikte görev alması ise "Tek ve Birleşik Libya" vizyonu açısından kritik bir eşik olarak değerlendiriliyor. EFES-2026, askeri eğitim boyutunun ötesinde, bölgesel istikrar ve krizlere karşı ortak çözüm üretme kapasitesini artırmayı amaçlayan önemli bir uluslararası platform olarak öne çıkıyor.

Bu gelişme, Türkiye'nin arabulucu ve dengeleyici aktör rolünü güçlendirirken, Libya'daki parçalı güvenlik yapısının kurumsal entegrasyonuna yönelik önemli bir adım olarak değerlendirilebilir. Uluslararası ilişkiler perspektifinden bakıldığında, tatbikat aynı zamanda bölgesel güvenlik mimarisinde çok taraflı askeri iş birliğinin artan önemini yansıtmaktadır.

İRAN/ABD/İSRAİL GERİLİMİNİN BÖLGESEL YANSIMALARI VE TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATININ STRATEJİK POTANSİYELİ

2026 yılında Macaristan'da gerçekleşen genel seçimler, uzun süredir iktidarda olan Viktor Orbán'ın siyasi geleceğini belirleyen kritik bir dönüm noktası oldu. Seçimler, ekonomik zorluklar, demokratik gerileme tartışmaları ve dış politika yönelimi bağlamında gerçekleşti. Muhalefet bloğunun zaferiyle sonuçlanan süreçte Orbán iktidardan düştü. Bu gelişme, ülkenin hem Avrupa Birliği ile ilişkilerini hem de Doğu'ya açılım stratejisini yeniden şekillendirecek bir dönüşümün başlangıcı olarak değerlendirilmektedir.

Yeni hükümetin dış politika vizyonu, selefi Orbán yönetiminin "Doğu Açılımı" politikasından belirgin ölçüde farklılaşma eğilimi göstermektedir. Orbán döneminde Avrupa Birliği ile yaşanan gerilimler, hukukun üstünlüğü ve demokratik standartlar konusundaki eleştirilerle derinleşmişti. Buna karşılık Budapeşte yönetimi, Rusya ve Çin gibi aktörlerle ekonomik ve enerji temelli iş birliklerini artırarak çok yönlü bir dış politika izlemeye çalışmıştı. Yeni hükümet ise Batı ile ilişkileri yeniden dengeleme ve özellikle AB ile daha uyumlu bir çizgiye yönelme niyetindedir. Bu bağlamda hukukun üstünlüğü, basın özgürlüğü ve demokratik kurumların güçlendirilmesi gibi konularda reform söylemleri ön plana çıkmaktadır.

Yeni yönetimin önceliklerinden biri, AB fonlarına erişimi artırmak ve Macaristan'ın Birlik içindeki konumunu yeniden güçlendirmektir. Bu yaklaşım, transatlantik ilişkilerde de daha uyumlu bir çizgiye işaret etmektedir. Bununla birlikte, yeni hükümetin tamamen Batı odaklı bir dış politikaya yönelmesi beklenmemektedir. Aksine, daha dengeli ve pragmatik bir strateji benimsenmesi öngörülmektedir. Özellikle enerji bağımlılığı nedeniyle Rusya ile ilişkilerin tamamen koparılması kısa vadede gerçekçi görülmemektedir. Benzer şekilde Çin ile yürütülen altyapı ve yatırım projelerinin de tamamen sonlandırılması yerine gözden geçirilmesi ve daha şeffaf hale getirilmesi hedeflenmektedir.

Türk dünyası ile ilişkiler açısından ise Macaristan'ın özgün konumu dikkat çekmektedir. Macaristan, Türk Devletleri Teşkilatı'nda gözlemci üye statüsüne sahiptir ve bu platform aracılığıyla Orta Asya ile siyasi ve ekonomik bağlarını güçlendirmiştir. Orbán döneminde kültürel ve tarihsel bağlara vurgu yapılarak geliştirilen bu ilişkilerin, yeni hükümet döneminde tamamen terk edilmesi beklenmemektedir. Ancak bu ilişkilerin daha kurumsal, ekonomik ve çok taraflı bir çerçeveye oturtulması muhtemeldir. Özellikle Türkiye ile ilişkiler, yeni dönemde de önemini koruyacaktır.

Türkiye'nin Avrupa ile Orta Asya arasında bir köprü rolü oynaması, Macaristan açısından stratejik bir avantaj sunmaktadır. Yeni hükümetin, Türkiye ile ilişkileri ideolojik yakınlıktan ziyade ekonomik iş birliği, enerji güvenliği ve bölgesel istikrar bağlamında yeniden tanımlaması beklenmektedir. Sonuç olarak, Macaristan'da yeni hükümetin dış politika yaklaşımı, tek yönlü bir eksen değişiminden ziyade çok yönlü ve dengeli bir stratejiye dayanmaktadır. Batı ile yeniden yakınlaşma hedeflenirken, Doğu ile ilişkilerin tamamen terk edilmemesi, ülkenin jeopolitik konumuna uygun bir pragmatizmi yansıtmaktadır.

Macaristan'daki siyasi değişim, Türk dünyası ile ilişkilerin geleceği açısından belirsizlikten çok yeniden tanımlama sürecine işaret etmektedir. Türk Devletleri Teşkilatı çerçevesinde sürdürülen iş birliklerinin devam etmesi muhtemel olmakla birlikte, bu ilişkilerin daha rasyonel ve ekonomik temelli bir zemine kayması beklenmektedir. Özellikle Türkiye ile ilişkilerde karşılıklı çıkarların ön plana çıktığı, daha kurumsal ve sürdürülebilir bir iş birliği modeli gelişebilir. Bu bağlamda Macaristan'ın Avrupa ile Türk dünyası arasında bir köprü rolü üstlenme potansiyeli devam etmektedir. Önümüzdeki dönemde bu denge politikasının başarısı, Budapeşte'nin hem AB ile uyumunu artırma hem de çok taraflı dış politika kapasitesini koruma becerisine bağlı olacaktır.

MACARİSTAN SEÇİMLERİNİN BALKANLARA YANSIMALARI: RADİKAL SAĞIN DÖNÜŞÜMÜ

12 Nisan 2026 tarihinde gerçekleştirilen Macaristan parlamento seçimleri, sadece Macaristan iç siyasi tarihi açısından değil aynı zamanda tüm Avrupa coğrafyası ve özellikle Batı Balkan bölgesi için son derece önemli sonuçlar doğurdu. Péter Magyar önderliğindeki Tisza Partisi, on altı yıldır iktidarda bulunan radikal sağ parti olan Fidesz'e karşı anayasa değişikliği için gerekli üçte iki çoğunluğu aşan bir başarı elde etti. Bununla birlikte 1990 tarihinden bu yana Macaristan tarihinin en yüksek seçmen katılımı gerçekleşti. Bu oran oldukça önem taşımaktadır çünkü seçmenlerin mevcut sisteme duyduğu ciddi güvensizliği açıkça yansıtıyordu. Orbán, seçim gecesini yenilgiyi kabul ederek Péter Magyar'ı tebrik etti. Böylelikle on altı yıllık Fidesz iktidarı son buldu.

Viktor Orbán, özellikle radikal sağ partiler arasında önemli bir nitelik taşımaktadır. Bunun nedeni ise hükümetin başına demokratik şekilde gelmesi ve bu hükümeti on altı yıl boyunca "illiberal demokrasi" çatısı altında sürdürmesidir. On altı yıl boyunca Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić ve Republika Srpska lideri Milorad Dodik başta olmak üzere Batı Balkan coğrafyasındaki baskın figürler ile önemli ilişkiler geliştirdi. Bu ilişkiler öncelikle ekonomik bağlar, ortak medya ağları ve otoriter yönetim söyleminin paylaşıldığı siyasi bir ortaklık üzerine inşa edilmişti. Macaristan, AB içindeki veto gücünü etkin biçimde kullanarak Batı Balkan politikalarını doğrudan etkiledi. Özellikle Sırbistan'ın AB üyelik sürecinde Budapeşte hükümetinin belirleyici bir rol aldığı bilinmektedir. Bununla birlikte, Macaristan, Bosna Hersek ve Republika Srpska'ya yönelik medyatik ve ekonomik yatırımlar yaparak Rusya'nın bölgedeki etkisini de oldukça arttırdı. Orbán'ın AB Parlamentosu'ndaki Patriots for Europe grubu, radikal sağ partileri bir çatı altında toplamakla birlikte ve bölgesel ölçekte önemli bir etki oluşturmuyordu. Bu ağın Macaristan'ın Fidesz partisi olmadan ne ölçüde ilerleyeceği ve düzeni koruyacağı ise analistler arasında tartışılmaktadır.

Moskova hükümeti ise Macaristan'daki gelişmeyi başlangıçta önemsizleştirmeye çalışsa da, Orbán'ın kaybetmesi Kremlin için ciddi seviyede bir stratejik kayıp haline gelmiştir. Balkan Insight'ın analizine göre Rusya, AB içinde yeni bir disruptör arayışına girmiş durumda ve bu bağlamda gözler öncelikle Bulgaristan'a çevrildi. Rumen Radev'in Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu savunması ve Ukrayna'ya askeri destek karşıtı tutumu, Kremlin çevrelerinde olumlu karşılandı. Dodik'in Radev'i ilk tebrik edenlerden biri olması ve Sofya ile doğrudan ilişkiler kurma niyetini dile getirmesi, bu tablonun tesadüf olmadığına işaret ediyor. Batı Balkan analistleri, tek bir figürün Orbán'ın bıraktığı boşluğu birebir dolduramayacağını fakat Rusya'nın AB'yi içeriden zayıflatmak amacıyla koalisyonlu ve daha fazla aktörlü, bağlantılı bir strateji izleyebileceğini öngörmektedir.

Orbán iktidarının düşmesi, Batı Balkanlarda demokratikleşme yanlısı güçlere önemli bir seviyede güç ve motivasyon sağlamaktadır. Fakat bununla birlikte belirli sorular ve stratejik noktalar için endişeler ortaya çıkarmıştır. İlk olarak, Macaristan artık Rusya'nın AB içindeki destekçi noktası ve stratejik gücü olmaktan çıkmıştır. İkinci olarak ise radikal sağ partilerin yükselişte olduğu bir dönemde Orbán hükümetinin düşmesi, radikal sağ ideolojisi adına oldukça önem taşımaktadır. Son olarak ise Batı Balkanlar siyasi ağları adına da gelecek dönemde değişiklikler taşıması beklenmektedir.

GÜRCİSTAN – AB İLİŞKİLERİ

Çarşamba günü Brüksel’deki Avrupa Dış İlişkiler Servisi’nde (EEAS) düzenlenen, son on yılda çekilen ve AB yanlısı protestoları da içeren fotoğrafların yer aldığı “Gürcistan Odak Noktasında” sergisinin açılışında AB Gürcistan büyükelçisi Pawel Herczynski bazı açıklamalarda bulundu: “Gürcistan bir yol ayrımında. Geleceği henüz yazılmadı, ancak önümüzdeki haftalar ve aylarda alınacak kararlar, Gürcistan’ın demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan hakları üzerine kurulu Avrupa ülkeleri ailesine mi ait olacağını, yoksa ne yazık ki karanlık geçmişine mi döneceğini belirleyecek.”

“Gürcistan halkına en önemli mesajım şudur: Umudunuzu kaybetmeyin. Gürcistan’ın ve onun olağanüstü, sıcak ve misafirperver insanların şiddet, iç savaş, yoksulluk, zorluk ve yolsuzluk dolu karanlık günlere geri dönmesine izin vermemeliyiz. Bu, hak ettikleri gelecek değil. Hükümet bizimle işbirliği yapmaya istekli olduğunu gösterir göstermez, Gürcistan’ın Avrupa Birliği üyesi olmasına yardımcı olmak için elimizden gelen her şeyi yapacağız.”

Herczynski’nin bu sözlerine Tiflis’teki iktidar yetkililerinden sert ve koordineli bir yanıt geldi. Başbakan Irakli Kobakhidze, Pawel Herczynski’nin açıklamalarını “iç savaş ve yoksullaşma” tehdidi olarak nitelendirdi ve büyükelçinin Dışişleri Bakanlığına çağrılmasının uygun olacağını söyledi. “Bu tür söylemlerin akıl almaz” olduğunu ve diplomatik normların ötesine geçtiğini de sözlerine ekledi. Tiflis Belediye Başkanı Kakha Kaladze ise benzer bir tonda konuştu. Büyükelçinin “doğrudan sivil çatışmadan bahsettiğini” ve bunun devlete ve topluma bir tehdit olarak algılandığını söyledi. Kaladze ayrıca Gürcistan’ın egemen bir ülke olduğunu ve ortaklarıyla ilişkilerinde “efendi değil, dost” aradığını vurguladı.

Açıklamalar, Gürcistan yetkilileri ile Avrupalı temsilciler arasındaki söylemi daha da gerdi. Bu gerginliğin Gürcü vatandaşlar için en somut riski ise vize serbestisinin askıya alınmasıdır. Vize muafiyetinin iptal edilmesi olasılığı yalnızca ekonomik bir kayıp değil, sosyal açıdan da Gürcü toplumunun Avrupa vizyonunu derinden sarsacak bir tehdittir. Büyükelçinin “karanlık günler” metaforunu kullanması, böylesi bir olası durumdan halkın nasıl etkileneceğinin bir ön bildirimi niteliğindedir.

Gürcistan’ın eleştirileri uyarı değil de ulusal birliğe ve güvenliğe bir tehdit olarak algılaması, AB ile yakın ilişkilere odaklanmak yerine Gürcistan egemenliği üzerine bir politika belirlediğine işaret eder.

AFRİKA

PAPA'NIN AFRİKA ZİYARETİ

Papa 14. Leo, 13-23 Nisan 2026 tarihleri arasında Cezayir, Kamerun, Angola ve Ekvator Ginesi'ni kapsayan 11 günlük kapsamlı bir Afrika turu gerçekleştirdi. Papa, seçilmesinden bu yana gerçekleştirdiği üçüncü dış gezi ve Afrika kıtasına yaptığı ilk pastoral ziyaretini gerçekleştirmiş oldu.

Dünya Katoliklerinin yaklaşık %20'sine ev sahipliği yapan kıtada bu ziyaret büyük bir heyecana yol açarken, bazı diplomatik tartışmaları da beraberinde getirdi.

Papa öncelikle 13-15 Nisan tarihleri arasında Cezayir'i ziyaret etti. Anadolu Ajansı tarafından belirtildiği üzere, Cezayir'i ziyaret eden ilk Papa olarak tarihe geçti.

Kamerun ise 15-18 Nisan tarihlerinde ikinci ziyaret durağı oldu. Başkent Yaoundé ve Douala'yı ziyaret eden Papa; Indyturk analizlerine göre, özellikle silahlı çatışmaların yaşandığı Bamenda bölgesi için barış çağrısında bulunarak "dini diplomasi"yi bu sahada aktif şekilde yürüttü.

Bir sonraki durağı Angola olan Papa, son olarak Ekvator Ginesi'nde hükümete yönelik hukukun üstünlüğü ve adalet çağrısında bulundu.

Eleştirmenler, Leo'nun hem Kamerun hem de Ekvator Ginesi'ni ziyaret etme kararının, her iki ülkeninde uzun süredir iktidarda olan ve sıkı kontrol uygulayan liderler tarafından yönetildiği için otoriter rejimlere zımni onay anlamına gelebileceği yönünde endişelerini dile getirdiler.

Ayrıca Papa'nın Orta Doğu tutumu nedeniyle Trump yönetimiyle yaşanan diplomatik gerginlik, gezi atmosferini daha da karmaşık hale getirdi.

Papa ise gerginlikleri önemsizleştirerek Afrika gezisinin barış inşasına odaklandığını dile getirdi.

Ziyaretin barış, gençlik ve dinler arası diyalog temalarına odaklandığı Vatikan News tarafından da ayrıca vurgulandı.

SUDAN KRİZİN 4.YILINDA

Sudan'daki savaş, Birleşmiş Milletler'in dünyanın en kötü insani krizi olarak adlandırdığı duruma yol açmasına rağmen, diğer bölgesel ve küresel karışıklıkların gölgesinde 15 Nisan'da dördüncü yılına girdi. Güncel olarak çatışmalar şu anda Sudan ve Etiyopya sınırında, güneydoğuda RSF tarafından açılan yeni bir cephenin yanı sıra, iki ülke arasında yer alan Kordofan bölgesi çevresinde yoğunlaşmış durumda.

Dünya Sağlık Örgütü Genel Direktörü Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus, "Sudan'daki savaş hayatları mahvediyor ve insanları sağlık, su, gıda ve güvenlik de dahil olmak üzere en temel haklarından mahrum bırakıyor. Sağlık sistemi felç olmuş durumda ve milyonlarca insan temel sağlık hizmetlerinden mahrum kalıyor" dedi.

Süre gelen sıkıntıların azalmayıp aksine artması üzerine İngiltere Dışişleri Bakanı Yvette Cooper, Berlin'de düzenlenen Sudan'daki savaş konulu konferansın sidelines'ında yaptığı açıklamada, uluslararası toplumun Sudan'da başarısız olduğunu belirterek, silah akışını durdurmak için uluslararası düzeyde ortak bir çaba gösterilmesi çağrısında bulundu.

Aynı günde Almanya Dışişleri Bakanı Johann Wadephul, 1 milyar dolardan fazla fon taahhüdü toplamayı hedefleyen uluslararası bir konferansta yaptığı açıklamada, Almanya'nın Sudan'a 212 milyon euro (249,97 milyon dolar) insani yardım sözü verdiğini söyledi.

◆ “FEMİNİZMİN RENGİ BEYAZ DEĞİLDİR” ◆

Nisan 2026’da Orta Doğu’da yükselen çılgınlıklar, bize bir kez daha en temel gerçeği hatırlatıyor. Feminizm, sadece New York’taki şık ofislerde veya Avrupa’nın steril sokaklarında şekillenen, sadece “beyaz” kadınların özgürlük standartlarına göre ölçülen dar bir elbise değildir.

Eğer biz bugün Gazze’de bombardıman altında ailesini ayakta tutmaya çalışan bir kadının direnişini veya Yemen’de su kıtlığıyla savaşan bir kız çocuğunun mücadelesini “feminist gündemimize” almıyorsak, savunduğumuz fikir eksik ve tek taraflı kalacaktır.

Akademik literatürde de vurgulandığı üzere, Batı merkezli “Beyaz Feminizm” genellikle kendi dışındaki coğrafyalarda yaşayan kadınların deneyimlerini “ötekileştirme” eğilimi göstermektedir (Özüdoğru, 2018).

Oysa biz biliyoruz ki bir kadının özgürleşme hikayesi sadece cinsiyetiyle değil, aynı zamanda ırkı, inancı, coğrafyası ve maruz kaldığı ekonomik adaletsizliklerle de kopmaz bir bağ içerisindedir. Bu noktada “kesişimsellik” bizim için sadece bir terim değil, bir vicdan pusulasıdır; çünkü bir kadının sadece kadın olduğu için değil, aynı zamanda bulunduğu coğrafya ve kimliği nedeniyle de katmanlı baskılara maruz kaldığını kabul etmek gerekir (Crenshaw, 1991).

Nisan ayının o tozlu ve zorlu atmosferinde, Orta Doğu’daki kadınların mücadelesini “kurtarılması gereken mağdurlar” olarak değil, kendi tarihlerinin öznesi ve asıl direnişçileri olarak görmeliyiz.

Batı’nın çizdiği “evrensel kadın” imgesi, çoğu zaman Üçüncü Dünya ülkelerindeki kadınların özgün deneyimlerini ve yerel mücadele pratiklerini görmezden gelmektedir (Mies, 2018). Bizim savunduğumuz feminizm, kimseyi yukarıdan aşağıya bir dille eğitime iddiasında bulunmayan, aksine her kadının kendi kültürel dokusu ve dini değerleriyle var olabildiği o muazzam çok sesliliğe kucak açan bir feminizmdir.

Unutmayalım ki gerçek barış, sadece savaş uçaklarının susması değil; dünyanın neresinde olursa olsun her kadının kendi rengiyle, kendi diliyle ve kendi inancıyla “ötekileştirilmeden” özgür kalabildiği bir dünya hayalıdır. Bizim yolumuz, beyazın yanına kırmızıyı, siyahı ve Orta Doğu’nun o vakur kahverengisini ekleyerek tüm kadınların el ele yürüdüğü bir adalet yoludur.

“VIEW OF SMYRNA AND THE RECEPTION GIVEN TO CONSUL DE HOCHÉPIED”

"View of Smyrna and the Reception Given to Consul de Hochepied"

“İzmir’in Manzarası ve Konsey Odası’nda Hochepied Konsolosuna Verilen Resepsiyon” adlı bu eserin tarihi, 18. yüzyılın ilk çeyreğine ulaşır. İzmir, o dönemde Hollanda için Doğu Akdeniz’in en önemli ticaret kapılarından biridir. Özellikle ipek, tiftik, halı ve kuru meyve ticaretinde önemli bir yeri vardır. Hollandalıların temsilcisi olan Dutch Republic için İzmir, adeta bir “ticari üs” görevi görüyordu. Bu anlamda eser bizlere; erken modern dönemde Osmanlı ile Avrupa ilişkilerinin nasıl işlediğine dair görsel bir anlatı sunar.

Kompozisyon, izleyicinin dikkatini doğrudan merkezdeki figürlere yönlendirecek şekilde kurgulanmıştır.

Konsolosun Avrupa tarzı bir sandalyede oturması, çevresindeki Osmanlı görevlilerinin ise geleneksel minderler üzerinde oturması semboliktir. Sanatçı; farklı diplomatik ve kültürel kimlikleri mekânsal düzen üzerinden anlatır. Eserdeki kabul sahnesi, aynı zamanda ticari çıkarlarla ilgili müzakere ortamını temsil eder. Osmanlı kadısının varlığı, ticaretin hukuki çerçeve içinde yürütüldüğünü gösterirken; konsolos ve beraberindeki tüccarlar, devletler arası ilişkilerin ekonomik boyutunu temsil eder. Ayrıca sahnede yer alan tercümanlar (dragomanlar), dönemin diplomasi anlayışında kültürel aracılığın önemini ortaya koyar. Bu durum, modern uluslararası ilişkilerdeki “arabuluculuk” ve “çok katmanlı diplomasi” kavramlarının erken bir örneği olarak değerlendirilebilir.

Eserde kumaş detaylarının özenle işlendiğini görürüz. Bu durum, eserin oryantal bir iç mekân betimlemesi olduğunu gösterir ancak eser tek bir sanat geleneğine sahip değildir. Merkezi kompozisyon ve figür vurgusu Avrupa sanatını hatırlatır.

Arka plandaki gemiler ise sıradan detaylar olmaktan uzaktır. İzmir’in Levant ticaretindeki ana duraklardan biri olduğu vurgulanırken gemilerin düzenli ve sakin biçimde resmedilmesi; ticaretin istikrarlı ve süreklilik arz eden bir sistem olduğunu ima eder. Gemilerin üzerindeki bayraklar ise limanın çok uluslu yapısını ortaya koyar. Resimdeki dikkat çekici düzenli iç mekân ve hareketli dış mekân (liman) tasviri, diplomasinin iki farklı dünyası olarak da yorumlanabilir.

Son olarak bu eser bizlere; sanatın yalnızca estetik bir ifade olmaktan uzak olduğunu ve geçmişi günümüze bağlayan güçlü bir anlatım olduğunu hatırlatır.

Okuduğunuz için teşekkürler, ruhunuza sanatla bakın.

KAYNAKÇA

AMERİKA BÖLGESİ

- Kanada – AB İlişkileri
- The Globe and Mail – 6 Nisan 2026 <https://www.theglobeandmail.com/canada/article-canada-eu-european-union-poll/>
- The Globe and Mail – 11 Nisan 2026 <https://www.theglobeandmail.com/politics/article-canadians-support-becoming-member-european-union-nanos-poll/>
- Royal Bank of Canada – 24 Nisan 2026 <https://www.rbc.com/en/thought-leadership/the-trade-zone/how-industrial-policy-is-bringing-canada-and-the-eu-closer/>
- Financial Times – 24 Nisan 2026 <https://www.ft.com/content/bc021347-077d-47d0-84ef-5846da7ec3d9>
- ABD – İran Gerilimi
- Al Jazeera – 7 Nisan 2026 <https://www.aljazeera.com/news/2026/4/7/us-denies-nuclear-plan-as-deadline-on-threat-to-iran-civilisation-looms>
- Al Jazeera – 11 Nisan 2026 <https://www.aljazeera.com/news/liveblog/2026/4/11/iran-war-live-us-negotiators-due-to-arrive-in-pakistan-for-ceasefire-talks>
- Al Jazeera – 12 Nisan 2026 <https://www.aljazeera.com/news/2026/4/12/us-and-iran-fail-to-reach-peace-deal-after-marathon-talks-in-pakistan>
- The New York Times – 14 Nisan 2026 <https://www.nytimes.com/2026/04/14/business/strait-of-hormuz-blockade.html>
- Business Insider – 23 Nisan 2026 <https://www.businessinsider.com/iran-war-world-recession-economic-outlook-oil-gas-supply-shock-2026-4>
- BBC – 25 Nisan 2026 <https://www.bbc.com/news/live/cd7jlg94dilt>
- The Guardian – 26 Nisan 2026 <https://www.theguardian.com/world/2026/apr/26/no-headway-in-middle-east-peace-efforts-as-us-and-iran-refuse-to-yield>
- Reuters – 26 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/us-iran-peace-hopes-fade-trump-scraps-talks-2026-04-26/>
- ABD – Küba İlişkileri
- Anadolu Ajansı – 6 Nisan 2026 <https://www.aa.com.tr/en/world/trump-vows-new-dawn-for-cuba-coming-after-70-years-in-waiting/3910253>
- Deniz Haber – 6 Nisan 2026 https://www.denizhaber.net/mobi/news_detail.php?id=124102
- Al Jazeera – 21 Nisan 2026 <https://www.aljazeera.com/news/2026/4/21/cuba-confirms-meeting-with-us-official-wants-end-to-trumps-energy-blockade>
- Reuters – 24 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/world/russia-vows-help-cuba-withstand-us-blackmail-threats-2026-04-24/>
- Reuters – 24 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/legal/government/us-democrats-look-rein-trumps-war-powers-this-time-cuba-2026-04-24/>
- ABD – NATO Gerginliği ve Falkland Krizi
- Politico – 22 Nisan 2026 <https://www.politico.com/news/2026/04/22/trump-nato-allies-consequences-list-00883619>
- Reuters – 24 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/world/pentagon-email-floats-suspending-spain-nato-other-steps-over-iran-rift-source-2026-04-24/>
- The New York Times – 24 Nisan 2026 <https://www.nytimes.com/2026/04/24/world/europe/trump-britain-spain-falklands.html>
- Reuters – 24 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/world/uk/sovereignty-falklands-rests-with-uk-britain-tells-us-2026-04-24/>
- The Guardian – 24 Nisan 2026 <https://www.theguardian.com/us-news/2026/apr/24/could-donald-trump-withdraw-us-support-uk-sovereignty-falklands>
- BBC News – 24 Nisan 2026 <https://www.bbc.com/news/articles/cj4or2gw24wo>
- TIME – 24 Nisan 2026 <https://time.com/article/2026/04/24/united-states-spain-nato-suspension-efforts-pentagon-email/>
- TIME – 24 Nisan 2026 <https://time.com/article/2026/04/24/trump-threatens-uk-with-big-tariff-iran-war-relationship-fractured/>
- Al Jazeera – 24 Nisan 2026 <https://www.aljazeera.com/news/2026/4/24/us-weighs-retaliation-against-nato-allies-over-iran-war-divisions-reuters>
- Kral Charles'ın ABD Ziyareti
- BBC News – 28 Nisan 2026 <https://www.bbc.com/news/articles/c86e6z26xdpo>
- CNN – 28 Nisan 2026 <https://edition.cnn.com/2026/04/28/us/live-news/king-charles-queen-camilla-us-visit>
- CNN – 28 Nisan 2026 <https://edition.cnn.com/2026/04/28/politics/king-charles-subtle-but-striking-warning-to-america>
- France 24 – 29 Nisan 2026 <https://www.france24.com/en/americas/20260429-you-be-speaking-french-king-charles-pokes-fun-at-trump-during-state-dinner>
- Reuters – 29 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/world/us/king-charles-visit-new-york-commemorate-911-victims-2026-04-29/>
- TIME – 29 Nisan 2026 <https://time.com/article/2026/04/27/king-charles-queen-camilla-state-visit-america-white-house-trump-photos/>

• ASYA-PASİFİK BÖLGESİ

- Japonya – Silah İhracatı
- Stratejik Düşünce Enstitüsü – 21 Nisan 2026 <https://www.sde.org.tr/haber/japonya-dan-tarihi-adim-ikinci-dunya-savasi-ndan-bu-yana-suren-silah-ihracati-kisitlemesi-kaldirildi-haberi-64361>
- Anlatılanın Ötesi – 21 Nisan 2026 <https://anlatilaninotesi.com.tr/amp/20260421/japonyadan-tarihi-karar-silah-ihracatinda-yeni-donem-basladi-1105174640.html>
- Reuters – 21 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/world/china/japan-opens-door-global-arms-market-with-biggest-export-rule-change-decades-2026-04-21/>
- Kuzey Kore
- Euronews Türkçe – 17 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/2026/04/17/seul-cin-ve-rusya-iliskileri-kuzey-korenin-ekonomisinin-toparlanmasini-sagliyor>
- Türkiye China News – 9 Nisan 2026 <https://turkiyechinanews.com/cin-ve-kuzey-kore-iliskileri-gucleniyor,h19455>
- Tayvan
- Euronews Türkçe – 8 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/2026/04/08/tayvan-muhalefet-lideri-baris-yolculugu-kapsaminda-cine-ziyaret-gerceklestirdi>
- Aposto – 8 Nisan 2026 <https://aposto.com/s/69d64386d313a60073a0717>
- Afganistan – Pakistan Ateşkes Görüşmeleri
- Euronews Türkçe – 1 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/2026/04/01/pakistan-ve-afganistan-cin-arabuluculugunda-ateskes-gorushmelerine-yeniden-basladi>
- Anadolu Ajansı – 1 Nisan 2026 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ap-pakistan-ve-afganistan-cinde-ateskes-gorushmeleri-yapiyor/3888323>
- Anlatılanın Ötesi – 1 Nisan 2026 <https://anlatilaninotesi.com.tr/20260401/pakistan---afganistan-baris-gorushmeleri-basladi-cin-arabulucu-ulke-oldu-1104688654.html>
- Hindistan – Nüfus Sayımı
- Euronews Türkçe – 2 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/2026/04/02/hindistanda-ertelenen-nufus-sayimi-basladi>
- NBC News – 1 Nisan 2026 <https://www.nbcnews.com/world/asia/india-begins-long-delayed-population-census-rcn266184>
- Anadolu Ajansı – 6 Nisan 2026 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/hindistanda-15-yil-aradan-sonra-yapilacak-nufus-sayimi-politika-belirlemede-kritik-rol-oynayacak/3894546>
-

ORTA DOĞU BÖLGESİ

- İran – Hürmüz Boğazı Krizi
- Independent Türkçe – 20 Nisan 2026 <https://www.indytrk.com/node/775996/dunya/iran-abdye-karsi-hurmuz-kulucini-tekrar-cekti>
- Euronews Türkçe – 19 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/2026/04/19/hurmuz-bogazi-yeniden-kapandi-irandan-anlasma-uzak-mesaji>
- Lübnan Ateşkesi
- UN News – 17 Nisan 2026 <https://news.un.org/en/story/2026/04/1167318>
- Ürdün – AB Ekonomi Misyonu
- Arab-Belgium-Luxembourg Chamber of Commerce (ABLCC) – 21 Nisan 2026 <https://www.ablcc.org/news-events/eu-jordan-economic-mission-april-2026>
- The Water Diplomat – 5 Mart 2026 <https://www.waterdiplomat.org/story/2026/03/jordan-joins-un-water-convention-59th-party>
- ABD – İran Müzakere Süreci (Analiz)
- House of Commons Library – 24 Nisan 2026 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10637/>
- Institute for the Study of War (ISW) – 25 Nisan 2026 <https://understandingwar.org/research/middle-east/iran-update-special-report-april-25-2026/>

KAYNAKÇA

BATI AVRUPA BÖLGESİ

- AB – Ukrayna Kredisi ve Macaristan Vetosu
- Euronews Türkçe – 23 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/04/23/ab-ve-macaristan-arasinda-veto-krizi-asildi-ukraynaya-90-milyar-euroluk-kredi-onaylandi>
- The Guardian – 23 Nisan 2026 <https://www.theguardian.com/world/2026/apr/23/eu-approves-ukraine-loan-sanctions-russia>
- Avrupa Konseyi – 23-24 Nisan 2026 <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2026/04/23-24/>
- NATO – İspanya Askiya Alma Tartışması
- Euronews Türkçe – 24 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/2026/04/24/pentagon-e-postasi-nato-uyelerine-iran-savasi-yaptirimi-istanbul-askiya-alma-secenegi>
- AB Ortadoğu Ortak Açıklaması
- Euronews Türkçe – 24 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/04/24/lefkosada-toplanan-ab-liderlerinden-ortadogu-icin-ortak-soz>
- Avrupa Savunma Sanayii – FCAS Savaş Uçağı Projesi
- Reuters – 24 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/france-germany-continue-work-fighter-jet-project-macron-says-2026-04-24/>
- Reuters – 21 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/fighters-can-be-carved-out-fcas-ceo-airbus-military-division-says-2026-04-21/>
- Reuters – 18 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/mediation-fails-spat-over-franco-german-fighter-jet-handelsblatt-says-2026-04-18/>
- Avrupa Metal Geri Dönüşümü
- Euronews Türkçe – 23 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/04/23/avrupa-ekonomi-kongresi-2026-avrupa-metal-geri-donusumunde-oyuna-gec-mi-kaldi>
- Euronews Türkçe – 23 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/04/23/avrupa-ekonomi-kongresi-kendi-kendine-yetebilme-vurgusuyla-basladi>

AFRİKA BÖLGESİ

- Papa Leo'nun Afrika Ziyareti
- Reuters – 22 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/pictures/moments-pope-leos-ambitious-four-nation-tour-africa-2026-04-22/WGF56LWJVVOVTD4DOO3U2WQMMI/>
- CNN – 22 Nisan 2026 <https://edition.cnn.com/2026/04/22/africa/african-catholics-reaction-leos-first-visit-intl>
- Sudan Savaşı
- Reuters – 15 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/world/africa/why-is-sudan-war-what-is-impact-2026-04-15/>
- WHO – 14 Nisan 2026 <https://www.who.int/news/item/14-04-2026-after-three-years-of-conflict-sudan-faces-a-deeper-health-crisis>
- Reuters – 15 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/business/media-telecom/britain-calls-international-effort-stop-arms-flow-sudan-berlin-conference-2026-04-15/>
- Reuters – 15 Nisan 2026 <https://www.reuters.com/world/africa/germany-pledges-212-mln-euros-sudan-berlin-conference-2026-04-15/>

FEMİNİZM ANALİZİ

- Savaş ve Kadın Hakları
- Human Rights Watch – 26 Mart 2026 <https://www.hrw.org/news/2026/03/26/middle-east-conflict-rhetoric-actions-flout-laws-of-war>
- Save the Children – 24 Nisan 2026 <https://www.savethechildren.net/news/lebanon-week-temporary-ceasefire-more-one-million-people-still-displaced-drones-continue-hover>
- UNICEF – 7 Nisan 2026 <https://www.unicef.org/press-releases/unicef-statement-hostilities-middle-east>
- Akademik Kaynaklar
- Crenshaw, K. (1991) – Dergipark <https://dergipark.org.tr/tr/pub/diclesosbed/article/1395721>
- Mies, M. (2018) – Dergipark <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3947023>
- Özudoğru, B. (2018) – Sosyal Araştırmalar Dergisi <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sosyalarastirmalar/issue/41662/4260125>

RUSYA-KAFKASYA BÖLGESİ

- GÜRCİSTAN VE AB İLİŞKİLERİ
- Jam News – 23 Nisan 2026 <https://jam-news.net/georgia-at-crossroads-eu-envoys-remarks-spark-strong-reaction-in-tbilisi/>
- OC Media – 23 Nisan 2026 <https://oc-media.org/eu-ambassador-warns-of-georgias-return-to-dark-past-prompting-ruling-party-outrage/>
- Georgia Today – 23 Nisan 2026 <https://georgiatoday.ge/georgian-dream-calls-for-eu-ambassador-to-be-summoned-over-remarks/>

TÜRK DÜNYASI BÖLGESİ

- Kayseri 2027 Türk Dünyası Kültür Başkanı
- TÜRKSOY – 25 Nisan 2026 <https://www.turksoy.org/haberler/2027-turk-dunyasi-kultur-baskenti-kayseri-karar-resmilesti>
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi – 23 Nisan 2026 <https://www.kayseri.bel.tr/haberler/baskan-buyukkilic-mujdevi-verdi-kayseri-2027-turk-dunyasi-kultur-baskenti-oldu31313131>
- TRT Haber – t.y. <https://www.trthaber.com/haber/turk-dunyasi/kayseri-2027-turk-dunyasi-kultur-baskenti-secildi-942786.html>
- Anadolu Ajansı (İnfografik) – 13 Nisan 2026 <https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/51410>
- Macaristan Seçimleri
- Euronews Türkçe – 12 Nisan 2026 <https://tr.euronews.com/2026/04/12/orban-ya-da-magyar-macaristanin-kritik-seciminde-sandiklar-kapaniyor-katilim-rekor-duzeyde>
- BBC Türkçe – 29 Nisan 2026 <https://www.bbc.com/turkce/articles/cp3l2d2dz2zo>
- Chatham House – 24 Nisan 2026 <https://www.chathamhouse.org/2026/04/hungary-election-orban-has-been-defeated-will-orbanism-survive>
- EFES-2026 Tatbikatı ve Libya
- Anadolu Ajansı – t.y. <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/libyanin-dogu-ve-bati-unsurlari-ilk-kez-efes-2026-tatbikatinda-bir-araya-geldi/3921656>
- Stratejik Düşünce Enstitüsü – 30 Nisan 2026 <https://www.sde.org.tr/turkiye/turkiye-libya-daki-catisan-iki-unsuru-efes-tatbikati-nda-ilk-kez-bir-araya-getirdi-atina-mesaji-aldi-haberi-64570>
- Milli Savunma Bakanlığı – 22 Nisan 2026 <https://www.msb.gov.tr/Basin-ve-Yayin/Aciklamalar/c86fe5f84a894d499a263215eid6459a>

BALKANLAR MACARİSTAN 2026 SEÇİMLERİ

- <https://www.atlanticcouncil.org/dispatches/what-orbans-defeat-in-hungary-means-for-the-western-balkans/>
- Anadolu Ajansı. "Bosna Hersekli Uzmanlara Göre Macaristan'daki Yeni Yönetim Balkanlar'daki İlişkileri Değiştirilebilir." Şehir Medya , 27 Nisan 2026. <https://www.sehirmedya.com/dunya/bosna-hersekli-uzmanlara-gore-macaristan-daki-yeni-yonetim-balkanlar-daki-iliskileri-degistirebilir-526544>
- Anadolu Ajansı. "Türkiye'nin Balkan Politikası Siyasal İstikrar ve Barışın Korunmasını Esas Alıyor." aa.com.tr , 7 Eylül 2022. <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/turkiye-nin-balkan-politikasi-siyasal-istikrar-ve-barisin-korunmasini-esas-aliyor/2678779>
- Balkan Insight . "Rusya'dan Gelen Haber: Balkanlar'da Yeni Bir Orban Arayışı." 21 Nisan 2026. <https://balkaninsight.com/2026/04/21/russian-despatch-looking-for-a-new-orban-in-the-balkans/bi/>
- Bianet'in . "Orbán Kaybetti ve Avrupa'nın En Sağcı Parlamentolarından Biri Kuruldu." 13 Nisan 2026. <https://bianet.org/haber/orban-kaybetti-ama-avrupanin-en-sagci-parlamentolarindan-biri-kuruldu-318673>
- BloombergHT . "Macaristan'da 16 Yıllık İktidarın Sonu: Magyar Zafere Ulaştı." 13 Nisan 2026. <https://www.bloomberght.com/macaristan-da-16-yillik-iktidarin-sonu-magyar-zafere-ulasti-374523>
- Euronews . "Macaristan'da Son On Yılların En Önemli Seçiminde Rekor Katılım Oranı." 12 Nisan 2026. <https://www.euronews.com/2026/04/12/record-turnout-as-close-of-polls-nears-in-hungarys-most-consequential-election-in-decades>

RESİM ANALİZİ

- Rijksmuseum – İzmir / Smyrna Koleksiyonu <https://www.rijksmuseum.nl/en/collection/node/Smyrna--aecc292a05d9d8d37f5f83darc639614>
- Levantine Heritage – Smyrna Mekânsal Dönüşüm <https://www.levantineheritage.com/pdf/spatial-transformations-in-Smyrna-Gutay.pdf>
- Wikidata <https://www.wikidata.org/wiki/Q17337889>

